

Nolite sperare
a carnibus nolite conari
ne si affuerit nolite cor
Sicut **h**oc dicitur est deus
quia pulchritudo dei est et tibi con
misericordia: quia in rebus
et uetera opera sua. **ps. dauid**
Dicit **h**is uirga: ad te de
vigile. **S**icut in te anim
mea: quam cum puer tibi
in terra deserta in
agrola sic in sancto appa
et: ut uiderem uirtutem tuam
glam tuam. **Q**uoniam nichil
misericordia tua super uitas: in
mea laudabunt te. **S**ic benedi
te in uita mea: et in nomine
maius manus meas. **S**icut
et pinguedine repleatur an
mea: et labijs exultationis lau
dat os meum. **S**ic memor fui
lustratum meum in uirtutibus
tuis in te: quia fuisse adu
mentis. **E**t in uelamento al

132,5 (4947)

II / 132

W
O
T
H
C
H
T
E
N
N
O
V
M
B
R

AUGUSTI
GYMNASII
GORLICENSIS
PALAESTRA
ORATORIO-POETICO-SCENICA,

b. e.

EXERCITIA
ORATORIA, POETICA, SCENICA,

^{publice,}
aut in Perorantium Cathedra, aut in
Theatro Scenico,

^A
Florentissima Juventute Scholastica
Gymnasii Gorlicensis,

^{intra}
Doctrina instaurata ac publicata

DECENNIIUM ULTIMUM,
AUDITORIBUS ac SPECTATORIBUS

ERUDITIS,

PRÆSTITE
M. CHRISTIANO FUNCCIO,
RECTORE GORLIC.

pleraq; ^{anno} s. somptuos, b. e. e. prompta
memoria, exhibit.

TOMUS IV

ACADEMIA
Gymnasium
Görlitz
PALASTRA
GRATORIO PECTICO
NICA

EXERCITIA

GRATORIA PECTICA SCHEMATA

[Faint, illegible handwritten text]

EXERCITIA
AUDITORIUMS RECTOR
FRIDRIS

Palastra
Palastra

Y

RATIO
de
EXERCITATIONE

STYLI
ad Ciceronis illud præceptum:

STYLUS EST OPTIMUS AC PRÆSTANTISSIMUS DICENDI EFFECTOR
ATQUE MAGISTER.

Exordium.

Quod sine pectore corpus, Juvenes carba ac mente Nobilissimi Ornatissimi
Nissacanon Albanii felicissimi, quod, in se, sine pectore corpus, id sine
est Oratio. Quamquam enim corpus, mundissima atq; divinitus inspirata
diversum, pectore vigente viget, languente languescit, intereunte interit: ita
Oratio concinnitate Styli languente languescit, florente floret. Inde nec invidio
Styli Exercitationem Studiosam Inventorem totius exhortatus est Tullius: Diu boni!

quem vincam nominis? Nominis vincam:
Cui fasces dudum submitit doctor orbis,
Candidis eloqui deveneratq; eum.
ille de Stylo egræ Exercitatione: Subeundus est usq; omnium, omnia bona
artium Scriptores ac Doctores et legendi et pervolvendi, et exercitationis
causa laudandi, interpretandi, corrigendi, vituperandi, refellendi, disputandi, omni
re in contrarias partes. Auream me- CURIUS est monition! Monition
memoria tabulis insculpendum stylo, neq; ulla unquam oblivione detendun,
dendum! Equid n. præclaris, egræ præstantis, egræ convenientis dicto hâc
poluisset? Disertis atq; Romanorum Oratorum Princeps verbis multa exerci-
tionis membra, insignesq; Studiosam ibidem regulas ille proponit. Requirit nq. in
resurgentibus, qui, ad dicendi copiam aspirantes, dies noctesq; insignes Oratores evolvant,
in omni Exercitationum genere usque, atq; singula exercitativa genera,
quodmodi sunt, laudationes, interpretationes, refutationes, disputationes, quibus e contrariis
probabilia eliciuntur, ordine recenset. Quæ v. Orator hic celeberrimis Adolescentibus,
dicendi Studiosis, totidem exercitationes præsentit, præscripto eiq; omnino, prout
est, obtemporeq; necesse est, veniunt et ingenii vobis in totidem exercitationum
generibus semper periclitanda. Verbi nq. Sape Stylium oportet: oportet hunc effecto-
rum, hunc officium, hunc magistrum dicendi vobis. Quod quidem is demum
faciet: qui non per pauca forte arcuata spatia in Oratoris certamine ver-
tatur, sed totius depugnat, quibus et Auditorum veniam in dicendo, et benevolentiam
eorum in auscultando captat.

Propositis.

de hac ipsa materia quoniam omnino creali hoc tempore dicendum mihi est,
dum atq; ago, nihil egisse videar: Ego equidem cathedram permanentia
de Stylo dictisq; consendi. Confendi, inquam, locum: ubi non strepitus tympani

nonum, non lituonem sonitu aut tubanum clangor auditor: sed modulata
 sacrum voces sonant, ubi non militia, sed sapientiae Artificum autoritas
 ubi et Opera publica non in informanda ad pugnam militiam, sed formanda
 doctrinam Juventute infunduntur. Verum unde dictioni auxilium requiritur
 alati meae patrocinium comparabo? Certe si in me Ego respiciam, tenuitas
 deterret, et impositum humeris onus revocat: sin a. res, Committentes, aspiciam,
 tua recror ac erigor, spe benevolentiae vestrae omnium meam in dicendo tenentem
 sublevante. Quapropter ego egridem arenam hanc Oratoriam ita inveni
 ut in ipso statim introitu de proposito Themate inter omnes confes. Quae
 ad assiduam Styli Exercitationem excitanda studiose est juvenis, ad illud Cicero
 disertissimi Romuli Nepotum, meritorium, **STYLUS EST OTTIDUUS AC REPTUUS**
MUS DICENDI EFFICAX ATQUE MAGISTER, pro ingenii mei modulo aliquid dictionis
 Utinam v. utinam, da imparibus annuum humeris onem impono, vel Cicero
 uti mihi liceat, vel Demosthenis etiam alacritate excitare possim! Utinam
 rare, tonare, cumq. Deinde omnia permiscere valeam! Ita egridem opto: Te
 varia spe lecter et producar, votisq. et prosq. ferar inam, ad vestram, Symmachus
 melle sissimi, benevolentiam confugio, ut tenuitatem hanc meam, meam et
 cullitatem eo majori silentio sublevarer, eo et majori adjuvare favore, qui
 ni impulsu causa hanc dicendi copiam accedior, dignemini, omisso, offere, et
 Si togatorum: TI T' ENERIX; Quid primum? Quid deinde? Dicam primum
 usu, quem inventioni praestat Styli Exercitatio. Exercitationem v. Styli ad rem
 seu Argumentum, quae ad praesentis quaestiones explicationem requiruntur,
 tionem plurimum prodest, inter omnes omnino constat Rhetores. Quid? Non
 duon in scribendo ingenii aciem intendit ac sollicitudine de rei proposita natura
 tamq. studio hanc omnia eniung: quae vel loci Dialectici in arte sua monstrant
 vel quae extra Artem ad rem pertinent aut communis usu prudentioribus sunt
 ta? Eniung utiq. crebra Styli Exercitatione et domestica et peregrina Argu
 Argumenta, inquam, opera hanc et Oratoria propria et aliunde n. a Dialect
 petita, et plane peregrina ac fons quaesita eniung. Nostis, Symmachus, necesse
 nostis singuli: admodum difficilem esse Argumentum Inventionem. Excusandi
 sunt loci Rhetorici: necesse adeundi loci Dialectici, necesse fons quenda sunt
 menta. Ohe v. quanto labore hinc est opus! Opg est tanto labore: ut, nisi
 Styli Exercitatio adhibeatur, vix superari is possit. Crebra igitur Exercitatio
 una est, q. promtos nos et in quaerendis et in inveniendis Argumentis, cuius
 etiam illa garans sit ac ordinis, redit. Valet nihilominus haec, quod vulgum
 Juvit: Omnia conando docilis solertia vincit.
 Prolixig tractarem primum hoc Argumentum: nisi exemplis praecipuorum
 Oratorum id liquidum constaret: nisi et cotidiana rerum Magistra, experientia
 id testatum iret, quid de Utilitate le viter ac breviter dixi, quam crebra Styli

Capitulum benevolentia.

TRACTATIO.
ARGUMENTUM I.

exercitatio in inven
 Symmachi musfuler
 vobis con
 ac praestantiss
 colatis. Styli fig
 der auditos Reges
 asavit: ut nunquam
 tendorum omni ad
 Styli deniq. tantam
 aud potuisset.
 Sed ad altitudin
 quam crebra
 na in exercendis
 super et sententian
 delectum fo
 Praefationem confis
 crebra Styli Exercita
 glebeja, poetica ite
 Graeci loqui ama
 lion novata ad
 esse si quid usu me
 parte estimanda:
 quod ornatus n
 ut scribentes jam
 omnino necesse est hoc
 adhibeatur. Co
 ad cogitandum
 commendam praesen
 compararent: licet
 characterum variet
 et si quae alia sunt
 loqui aut scriber
 vitorum ipse delect
 omnesq. ad illo accip
 c optimi quoy nec
 diligentis habeant
 Praefatio et labor imp
 nisi praemeditatio q

exercitatio in inveniendis Argumentis subinde praestat. Quapropter Ego vos, Symmachi multulenti, hortor, pariterq; moneo: ut, inventionis caliditatem ac dexteritatem vobis comparatiori, ab his ipsis adolescentia vestrae annis Stylis, Optimum ac praestantissimum Dicendi Effectorem atq; Magistrum, amatis, colatis, imitatis. Stylus siquidem ad tantam dignitatem quamplurimos sic extulit: ut quidam eundem Reges essent, Stylus tantam argumentorum copiam quibusvis aliis praestavit: ut nunquam desissent Argumenta ipsis dictis. Stylus tandem gloriae splendorem omni aere accendit dictioni: ut in admirationem multos superaret. Stylus deniq; tantam promptitudinem in dicendo semper effecit: ut major effectum potuisset.

Ad alteram Orationis meae Membram abire pergo. Parco ad Utilitatem, quam crebra Styli Exercitatio verborum delectu praestat. Facit utiq; quae in exercendo Stylo diligentia ad verborum quibusq; delectum: ad Persuasionem et sententiarum, quae ad res proprie pertinent, rebusq; pondus ac gravitatem addunt, delectum facit. Quam v. delectu hic non in sola proprietate vocum consistat, sed et insuper alia sint sermoris pars castiq; virtutes: quibus Styli Exercitatione nunc sermone acquiruntur nitor, cui voces vulgares plebeiae, poeticae item et affectatae repugnant; nunc et λόγος ἁρμόδιος, ut eleganter Graeci loqui amant, h. e. clara et perspicua Oratio, cui vocabula cum diffinitione novata adveniunt, acquiruntur. O insignem praesentis rei Utilitatem! Quae si quid usu metiri soleamus, crebra Styli Exercitatio maxime ex usu hac parte estimanda: proximis ubi haec illa quam maxime praestat: ut verba quae, quod Cornutus in Persio laudat, ubiq; sequamur. Quid? Nonne necesse est scribentes jam hoc jam illud verbum tollant: jam hoc jam illud resonant? Minimo necesse est hoc utimur. Necesse est: ut accurata hac meditatione delectu adhibeatur. Unge v. aliter res esse habet: si quis subito dicat, neq; spatium ad cogitandum sibi sumat: Huic profecto ingenio licet polleat, nec commendandam praeterea Latina dictionis suppellectilem legendos duces sibi comparaverit: licet et dicendi doctem probe intelligat ac recte norit, quae characterem varietis naturaeq; sit, quae figurarum colorumq; habenda sit ratio: si quae alia sunt, quae minus ignorare cum oportet, qui non inepte loqui aut scribere etiam velit: haudquaquam hinc respondebit ingenium: nisi verborum ipse delectum et sententiarum adhibeat. Quin potius ossylorescent, ab illo acquisite opes sanguinem contrahent ac disperibunt: haud secus ac optime quibus nec non fertilissimi agri mala fidei esse incipiunt: si paulo negligentius habeantur: cum fertilitatem fundi contra ea non raro colentis inestria et labor improbus omnia vincat. Accedit: quod sententiarum pondus et si praemeditatio quaedam fiat, sed subito haec effunditur, perparca sint futura.

II.

videtur: sed modum
fitem autoritas
libra, sed formanda
auxilium requirit
aspiciam, tenent
nihilominus aspiciam
am in dicendo tenent
atoriam ita inveni
nas confet. Quae
venitq; ad illud Cicero
ritus ac praestantissimum
modulo aliquo dictum
pono, vel Cicero
re possim! Utinam
equidem opto: Sed
ad vestram, Symmachi
meam, meam et
juvare favore, qui
i, omnes, obsecro,
Dicam primam
tionem v. Styli ad re
nem requiruntur, in
lectores. Quid? Non
proposita natura
sua sua monstrat
indentionibus sunt
et peregrina Argu
tunde ut. a Dialo
is, Symmachi, nec
tionem. Excubiendi
nis grandia sunt
labore: ut, nisi
gitor Exercitatio
Argumentis, cui
q; haec, quod vulgo
praecipuum iudic
Magistra, experian
quam crebra Styli

Exemplō id Seneca Rhetoris facile patet: ipsiq; Oratorum Principis, *quod n. h. rationis eloquentia* Triumviri latine in graviorib; sententiis
exemplō idem liquet. Siquet idem nihilominus nostri Plōii exemplō.
valuerint, p̄ meditationem debent. Quoniam erō Stylg, Optimus Dicendū
sej, plurimum ad delectum verborum facit: quoniam et ad Phrasum
clara facit: quoniam insuper ad sententiarum gravitatem plurimam
agite, Consonantibus, quotquot ad

Edita Virorum Sapientum templa serena
Studio ac diligentia vestra contenditis, atq; Stylum, Optimam vestram
in dicendō ac scribendō Magistrum, excolite: eundem semper, si quis
bere velitis, quō dignum lectu, auditu quō dignum, consecutus, vestit.
Vobis quippe mecum omnes, vobis et singuli: quō, Symonem Principem
Horatig, suo jam monuit avō, sic quidem precipiens ipse:
Sape stylum veritas, iterum qua digna legi sunt,
Scriptorū.

Sed dum Venusiq; Vates Vobis quōq; ita per me precipit, dicite, obsecro
michi, dicite: annon senum, annon grave hoc sit preceptum. Tanti
dem astimandum michi videtur Horatii Preceptum: ut Diogenis
opp esse arbitro: quā meliq; graviq; quōdam inter sextum Preceptū
preceptum quaratur. Nulla, nulla n. res ad scribendum tantum
modi affert, quantum crebra Stylli vestio: agōe ac ad dicendum nihil
valet, nilq; quicquam magis in dicendo efficax est, quam creberrima
Exercitatio, h. e. multa Scriptio. Hoc igitur eloquentia paranda sufficit
quisquis contemnit, ille nequaquam inter Oratores erit aut inter hos
bit, fulgidum sibi inter ignes

Luna minores:

III.

Nolo plura in hac rem sed ad tertium abhinc Orationis mē
brum transeo. Transeo ad eam, quam exercitatio Stylli Numero Oratorum
prostat, utilitatem. Numerum illum puto: quem Rhetores per concinnatam
tem sententia sonum, qui ē compositione ac dispositione partium existit
non inepte definiunt. Et ita videt. quōd Rhetores, qui res sublimes
invenire, inventas apposita concinnare, concinnatas bene eloqui ducunt
didicunt, suos habeant Numeros, qui Orationis sonum suaviorem
bq; gratiorem reddunt. Certi n. non gravis vox, quocunq; loco posita
suaviter afficit aures; sed saepe vocalium concursus huiusmodi reddunt
tionem: non raro et Consonantium collisio asperum quōd et agreste sonum

propter, quoniam
ita conjungere
afferant. Atq; vos
quod crebra de
dicio, suam hanc ser
auribus gratiore
sed Oratoris: qui
syllabarum longi
dictionem, Dichoniam, a
numeris numerosis
circumscriptis
illigant, numerosam
qui quidem su
tand; hanc, blit
tibus architecton,
gram id laudis co
sibi possisset loqui
quam exercitatio
dictionem hōie non
minuamur: si remiss
nemo universam
audiam sibi hoc car
commendatissima
habetis, sed ead
namini? Nempe quon
antem venia ac Dispo
lim: velim eundem
xara: nisi videret, me
sicut quon, qui
maiores ordēs effi
licanda se offendant.
quod et ipsi in hoc me
ac tenentis in re
titor: ut sapientie e
saperunt, qu
delectatione dicant
culari delectatione
ventand; Verterend; i
arebit, eiq; et ipsa o
Symonem hōie

Principis, Plouii exemplo, Optimo Diuina, et ad Phrasium, plurimam, Optima vestra, semper, si quis, canentur, verba, Symplicium Primum, ipse, ipit, dicite, offensa, ceptio, Tanti, Diogenis, Præcepta, tantum, iendum, nihil, creberrima, e paranda, sub, it aut inter, Oratoris mea, Numero Orator, tores per, ne partiam, res sublimis, bene eloqui, im spariorem, vocatione, loca, huiusmodi, vid et agreste

propter, quoniam omnino Oratoris officium sit delectare quos Auditorum, ita coniungere conantur dictiones: ut aucto Auditorum delectationem quan- afferant. At v. vos dicatis huc mihi, mihi edisseratis, Symmachi, valim: an non quos crebra Stylli exercitatio suam faciat officium? Facit, facit meo quidem iudicio, suam huc sermonis hic emendator ac exornator officium, Oratorum spario- auribus gratiorem reddens. Est n. Stylli Cœcilius quidam. Cœcilius est, reu frone- sed Oratorum; qui Periclenam membra mensuram aequali metitur, verba syllaba- syllabarum longitudinem brevitateque probe exprimens, collocat; Dactylus, trocheus, Dichotomam, aliorum pedes Oratorum arte permiscet, verborum orbes hic conficit, versiones numerosas clausulis absoluit, hinc tenuis et membris, similiter cadentibus circumscriptis, notat, ea denique omnia, que verborum circuitu non- illigant, numerosamque universam faciunt Oratorum, præstat. Quis ergo Ve- qui quidem sub Apollonis ac Minervæ vexillo frenis nationi militatis, tatis, hardy, blitig ac blaxis est; ut Styllus, fama illum, claritatis innotu- tatis, architectonice, crebro non exerceat, non excolat, non exprimat. Apelles profecto in laudis consecutus esset: ut picturam consummatissimam haberetur: nisi sibi posuisset locum: ut nullum diem sine linea transiret, h. e. ita abire sciret. suam exercitatio, vel iam, saltem lineolam duceret. Pariter et nos Oratorum hodie non tam ut Principem, quam ut Deum aliquem eloquentia amiramus: si remissior ipse seorsum in Stylli vertendo fuisset. Quod si v. is ipse, nemo universam eloquentiam aut magis tenuit, aut magis feliciter exarbit, sibi hoc certissime statuit: quanto magis vobis, vobis, Latentes, eadem studium commendatissima esse debet: quippe qui Latinitatem, non sicut Romani, roma- lam habetis, sed eam in ceteris vobis magno labore ac indefesso studio discere manini? Neque quoniam Stylli est commendatum q. quidam Latens sit, non Inventioni tantum reman, ac Dispositioni, sed et Elocutioni plurimum inserviens, eundem sane verborum velim eundem studiosissime exercetis. Possum in h. c. Latentes ingenii præca ullius care: nisi reverer, me longiq, quam par est, vestras et aures ferre possunt, progressiva. sicut pueri, qui ad aquas ducunt, dum lapillos in sinum profecerunt, majores et majores orbes efficiunt, ita mihi, quo plura huc offero, do plura huc facientia licenda secesserunt.

igitur in hoc meo casu ad notum Oratoris Membra. Ad Vulgi iudicium quod et ipsa crebra Stylli exercitatio maxime promovet. Tam præcipiti ac temeritate in rebus ferè omnibus vulgo utitur iudicio, suam cogitationis ita distabi- ditur: ut scilicet ea vituperet, quæ maxime laudanda esse videntur, idq, et ipse ex- cuso sapienter, quæ plurimum improbanda, probet, nec nisi spavissime ac singulari delectatione dicentes ac loquentes, admiratq. At v. quoniam nemo facile præcipiti singulari delectatione dicere possit, nisi qui seculo exercuerit Styllia, Styllus itenim vesterq, vertendq, itenim, itenimq, est Styllus: ut spavis, ut bene composita Oratio aretur, eiq, et ipsa agrum Vulgi iudicium obsecratur. Vos proinde, vos lectis, vos Synnaches huius quos, sena admonitis volo: ut, dum inter vos omnia jam conlat,

IV

Styli Exercitationem nihilominus ad experiendum populi iudicium, vel etiam
aufereudum eisdem applausu necessarium esse, *Dei* perfectissimum illam *Dei*
Magistrum sapienter veritatis, atq; veritate hac cretamina *Dei* linguam ad
eloquentiam naturae affuefaciatis. Eloquentia n. est illa ipsa facultas, quae
subire animos eorum, quocumq; aetate, magna efficacia, et saepe eorum offensa
mentes perfingere possunt. Tanta, tanta huius vis omni tempore fuit: ut
barbaries tam aspera extiterit: quae non concessit eis viribus, nulla tam potestate
obfirmata extiterit voluntas, quae non victa aliquando se arbitrio eorum permittit.
Inveniunt et nobis vetera illa et ab omnibus *Emendatis* dudum celebrata illustria
virescentia miracula. Miracula inveniunt, q. de Hercule, de Amphione et *Copione*
tradidit Antiquitas. Honor n. illa cetera gradam aurea eorum hominum, quae
lib. baxise: huius spavitatis carminis saxa ferens, morisse, h. e. nubes atq; in fons
homines ad meliorem vite consuetudinem traduxisse fingitur. Intelligitis, dilecti
Comitibus, miram eloquentiae in permoveendis audientium animis vim et
ciam. Non dubito: quin et dictis iam intelligatis: quid et quantum in hominum
nimis pariteris, vulgus eumgrinis captivo applausu, praeset eloquentia.
v. iudicium et applausu vulgi captivo certis in Regno Eloquentiae non possit
si crebro veritate *Stylus*: non nocturna modo diurna manu bonos ac classicos
versabitur, sed et sapientiae stylum experiebitis h. e. scilicet scribetis. Ecce n. vel
disertissimum Romuli Negotum, Ciceroem, habetis monitorem: quem haec
Nemo, monet illi alicubi, claresces et admirationes vulgi efficit, nisi diu
tong scriptitavit: etiamsi veramentissime se in his subitis dictionibus exercent.
v. quid monito hic aptis: quid claris: quid d. venis. *Deo* venon hoc, quicquid
moniti: ut foren purarom lapidea, ex ipsius Apollinis Delphici tripodis
bon esse oraculum. Var igitur, vps, amicissimi Synnachi, obsequimini
Tullio, diu multumq; scriptitatori. Sic omnino claresces, sic admirationes
gi olim obtinebitis: sive in Foro, sive in Choro dicatis.

V.

Sed pace vestra ad aliud *Dehortationis* huius *Memoria* a breviter tercio. *Quid*
erit? Nonne et diligens *Styli* Exercitatio subitana dicendi parit facultatem
Parit omnia facultatem in dicendo. Talem parit et in docendo et in
facultatem: qualem sibi *Stylus* praeceteris comparaverat olim communitatis
Germaniae nrae Praeceptor, Philippus Melancthon. Certè, quam nemo hoc
in exercendo: *Stylus* esset diligentior, ipse studio isthuc, isthac exercitacione
d. facultatem est adeptus: ut res magnas ac graves, quas scripsit, pari
civitate subito recitare posset. Non possum nec menti mea temperare
quin in admirationem ab exceditum ad *Dei* linguam, quae *Dei*
maria Phoenix erat, rapiatur, inq; hanc os vocem erumpet. *Dei* quam
o quam disertus erat Philippus! *Dei* quam verum gratumq; natura delicia

quam impudicam
quam illustre omni
quanta, o quam
Comitibus,
obis audire Philippi
Melancthonis in
sic n. fore spari a
trino, Musis ipsis
quo reverti omnes
disertos viros m
laudem mea
quo suam illa
Eloquentia Pa
ingulsa concitata, co
migit, retinet: ita
scripto etiam rebo
quid nulli Protasis?
missa, si vel semel
licet remiges
tendens ipsa, quae
modum Oratio, si
comparata fuerit
proprie remotum fuerit
maior vos, Comitibus
qualleret? si hoc eleg
pallat?
Ab. plurius quid opp
niam textum in textu
lum: sed abnempam
Orationis telam. Haec
Praesentes latè
His oculis vi
Do decy ac la
rabitis, inso, ea, qua
manipulam convolvit
mili, sin abemaverit, u

quam limpidum enodionis speculum, o quam raron eloquentia prodigium,
quam illustre omnium eloquentissimorum hominum compendium is ipse erat!
quanta, o quam sacra, o quam potens in edocuerat eloquentia! Putaretis
Comitibus, hactenus fentes ac furos nullis ab ore eja dimanare: sic liceret
audire Philippum. Interim monitos vos volo: ut vel hac vno exemplo, ex
Malanchthonis invitati, Ciceronis Praeceptione amatis, sedulo Stylum exercetis.
sic n. fore spero: ut, apertas Musarum januas ingressi, facile ingenio prompto,
Musis ipsis faventibus, eo splendore atq; dignitate ab usdem revertamini,
quo reverti omnes illi solent: quos non imo, sed prima cavea Viri ut eruditos
disertos viros magnopere suscipiunt et admirantur

Lauderem meam hanc de Stili Exercitatione Oratoriam, nisi injigne illud Simi-
li quo suam illustrat sententiam Tullius, mihi succurreret. Est ita: quod Ro-
mana Eloquentia Parens facultatem dicendi Stilo comparatam navi, remora
iniqua concitata, comparat. Quemadmodum n. hac, cursus etiam inhihentibus
remigibus, retinet: ita facultas dicendi, Stilo comparata, eodem similitudinis scripto.
Scripto etiam remoto, impetu feritur. Sed quid hoc sibi vult Simile? Sibi
quid vult Probasis? Probasis sibi quid vult? Vult hoc Probasis: quod navicula, undis
remissa, si vel semel remora impulsu aqua concitata fuerit, cursus, quem facere
cepit, licet remiges omnibus remis inhibere hanc contendant, retineat hanc ac ser-
vata, tendens ipsa, quod tendere debeat. Probasis v. id quidem sibi vult: quod gemella
modum Oratio, si facultas dicendi crebra Stili Exercitatione vel seral impetrata
comparata fuerit, magno impetu ad similitudinem eorum scriptorum feratur,
quoniam imitatione composita: etiam si scriptum, cuius similitudine ipsa jam suis
remota fuerit. O elegantissimum Simile! o Simile aptissimum! Egrum
non vos, Comitibus ad crebram Stili Exercitationem moveret, quid magis
moveret? si hoc elegantissimum, si aptissimum hoc Simile non moveret, non im-
pelleret?

VI.

Conclusio.

Ab hinc tenet. Quae gloriis quid opus? Quae quid ulteriori sermonis mei est fextora? Satis amplum
dicendi parit faciat. Nolo igitur longis persequere id, quod oris
docendo et in diu-
ad olim communi-
quam nemo hanc
istae exercitacione
scripsit, nisi
uenti mea tempera-
van, qua praedico
ect. Quam eloquen-
tura deliciosa
Ab hinc tenet. Quae gloriis quid opus? Quae quid ulteriori sermonis mei est fextora? Satis amplum
dicendi parit faciat. Nolo igitur longis persequere id, quod oris
docendo et in diu-
ad olim communi-
quam nemo hanc
istae exercitacione
scripsit, nisi
uenti mea tempera-
van, qua praedico
ect. Quam eloquen-
tura deliciosa
Ab hinc tenet. Quae gloriis quid opus? Quae quid ulteriori sermonis mei est fextora? Satis amplum
dicendi parit faciat. Nolo igitur longis persequere id, quod oris
docendo et in diu-
ad olim communi-
quam nemo hanc
istae exercitacione
scripsit, nisi
uenti mea tempera-
van, qua praedico
ect. Quam eloquen-
tura deliciosa
Ab hinc tenet. Quae gloriis quid opus? Quae quid ulteriori sermonis mei est fextora? Satis amplum
dicendi parit faciat. Nolo igitur longis persequere id, quod oris
docendo et in diu-
ad olim communi-
quam nemo hanc
istae exercitacione
scripsit, nisi
uenti mea tempera-
van, qua praedico
ect. Quam eloquen-
tura deliciosa

Præsentes late et distantem scævna prementes
His oculis video: cerno quos pulchra circum
Ad decem ac laudem raptos,
Habetis, inquit, ea, qua pro ingenii mediocritate, et iudicii teruitate libuit hanc in
manipulam convolvere ac vobis offerre. Quae si ergo attingero metas, gratulabor
illis, sin abierero, ut id adolescentia mea condonabit, deprecabor.

Vos, vos interim cogitabilis cura animis vestris: qua de crebra ac assidua
Exercitatione dixi. Dixi autem inpraesentiarum: quantum crebra Digni Exercita-
tio praestet in Inventione; quantum in Dispositione, quantum in Executione
proficiat; quantum et momenti cum ad ipsam subitam dicendi facultatem, hinc
ad validam affectuam concitationem afferat. Nacti itaq; alacritate vestra
miserabili Simplicitate, estote, ipsiq; optimis optimi Dignissimi Magistri prae-
cepto cumprimis de assidua Digni Exercitatione morem gerite, omni
cura ac studio Optimum dicendi Effectorem atq; Magistrum hanc in abate vestro
ing. Augusti hanc ad Vossiam Scholam cultori. Nulla posthac Vobis,
imberbes Iuvenes,

Nulla dies abeat, quin linea ducta supersit.

DIXIT

Christianus David Funccius
ANNO MDCXXXVII.

...at cor illius **U**allia
...us sup oleum : et ipi
...ata sup dnm quam non
...cumbret : et non dabit mu
...actuationem iusto **T**u
...ces eos : in putrem mitemis
... sanguini et doli no amito
...nt dies suos : ego aut spero i
...dum.

...erit dominus captivitatem plebis sue
...scere mei d
...quonia soul
...ne homo : **Q**uia
... impugnans tribulavit me
...sauerunt me in
...antam multa bellantes ad
... me **A**b altitudine
... ego vero in te spero **I**n
... sermones meos in deo spero
... tuncbo quid faciat michi
...ota die verba mea exaltabunt
...rum me : omis cogitatio
...um **I**nhabitabit

compe
a capnas nolite compe
ne si affluant nolite cor
Sicut inquitus est deus huius
quia puritas dei est et tibi com
miserandus: quia in reddis
q: uita opera sua. **ps dauid**
Dicit inquitus: ad te de
vigile. **S**icut in te anima
ra: inquitus inquitus tibi
inquitus. **I**n terra deserta in
inquitus sit in sancto appa
inquitus: ut uiderem uirtutem tuam
glam. **Q**uoniam inquitus
miserandus tua sup uitas: in
inquitus laudabunt te. **S**ic benedi
et in uita mea: et in nomine
inquitus manus meas. **S**icut in
inquitus et pinguedine repleatur an
inquitus: et labris exultationis lau
dit os meum. **S**ic memor fui
inquitus inquitus inquitus
inquitus in te: quia inquitus ad
inquitus. **E**t inquitus al

...at cor illius. **U**allia in
...us sup oleum: et ipi
...ata sup dnm suam non
...e emittet: et non debet mu
...actuacionem iusto. **C**u omni
...des eos: in putram mitteris
... sanguini et olei no amitt
...nt dies suos: ego aut spero i
...dum.

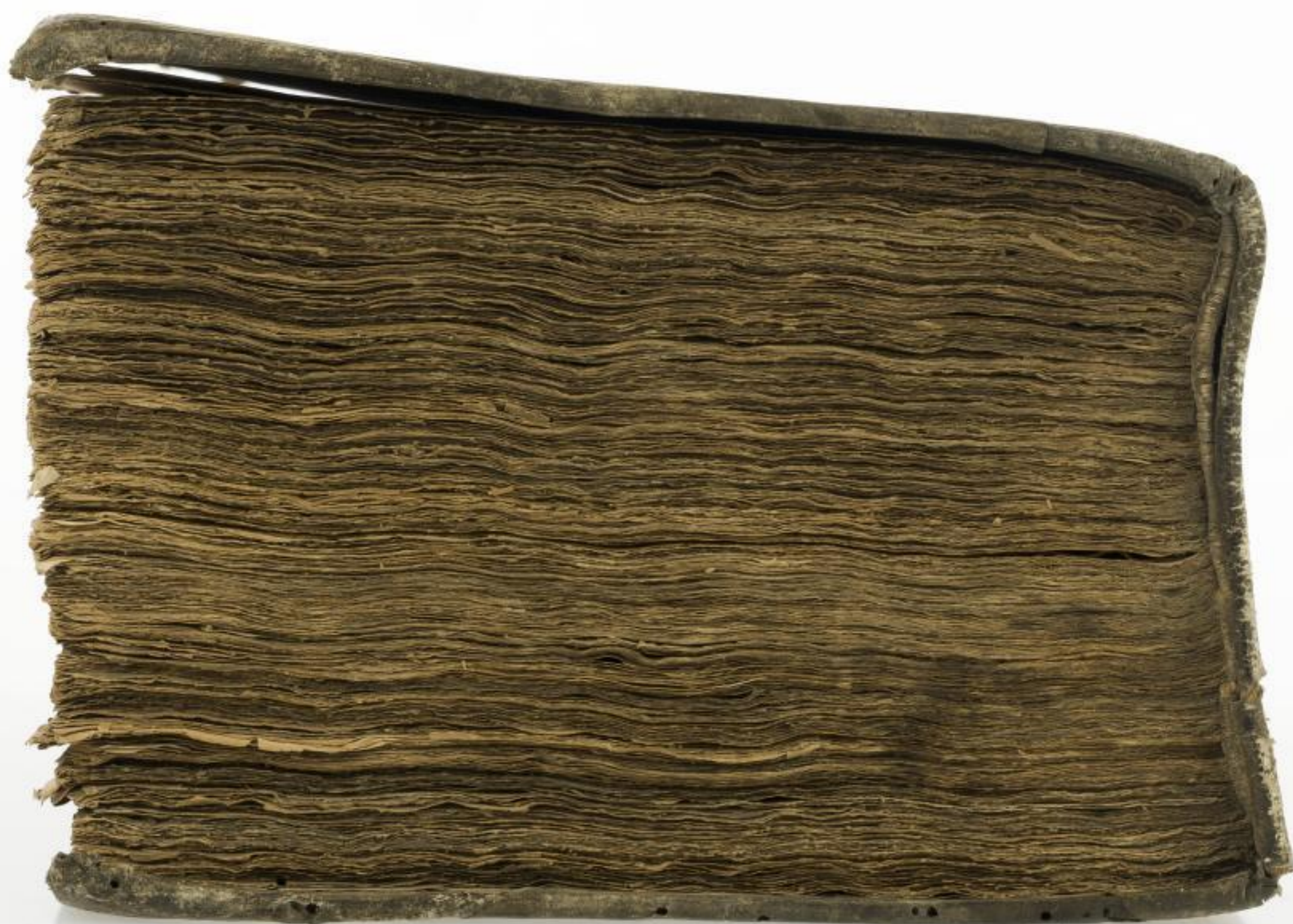
...ertit dominus captivitatem plebis sue
...scere mei ds
...quonia soul
...ne hano: **D**ominus exaudivit
... impugnans tribulavit me
...miserant me iniqui
...antiam multa bellantes ad
... me. **A**b altitudine montu
... ego vero in te spero. **I**n do
... sermones meos in do spero
... tuncbo quid faciat michi
...ota die verba mea et calum
...rum me: omis cogit nos cor
...unt. **I**nhabitabit in salu

GRAND
PALAESTRA
ORRATORIAE ET POETICAE

TOMUS
IV.

132.

AUGUSTI
GYMNASII
GORLICENSIS
PALAESTRA
ORATORIO-POETICO-SCENICA,

EXERCITIA
ORATORIA, POETICA, SCENICA,

publice
aut in Perorantium Cathedra, aut in
Theatro Scenico,

A
Florentissima Juventute Scholastica
Gymnasii Gorlicensis,

intra
Doctrinae instauratione ac publicatione

DECENNIIUM ULTIMUM,
AUDITORIBUS ac SPECTATORIBUS

ERUDITIS,

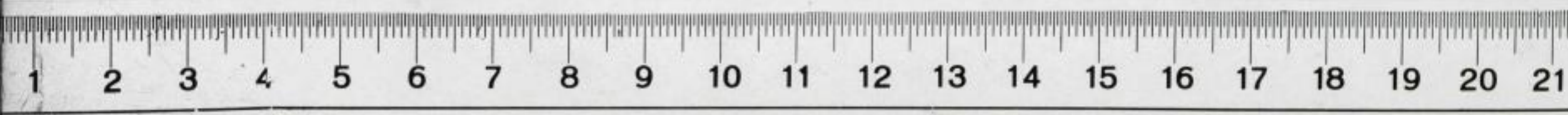
PRAESTITIT
M. CHRISTIANO FUNCCIO

RECTORI GORLICI.

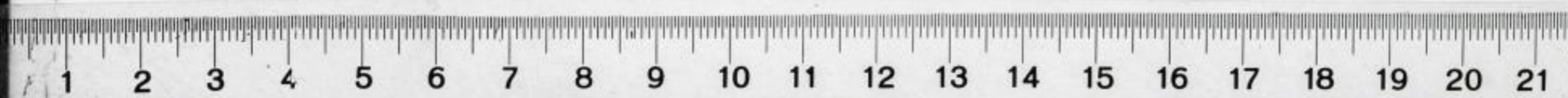
*pleraque anno s. somnos, h. e. e. prompta
memoria, exhibit.*

TOMUS IV

[Faint, mostly illegible handwritten text in a cursive script, likely Latin or German. The text is written on aged, yellowed parchment with some visible stains and wear.]

XI. Perpetuum Rei verae
Monumentum, Posteritati,
si quae futura, sera, iussu
Auctoritate Amplissimi
mi Ordinis, positum

09

ut *Siolas* insperoite:
ut *Vir* deoſtenſ *Decorem!*
et *Cariam*, *Vos* *Lusatii*, *Marmorſerte!*

Ferte Marmor:
tanti *ſeruis* *ſumulo* *quod* *imponatur.*
Ardeam *ſerte* *ſtulam:*

Atq; coſſe *ſitulum* *ſunt* *inſcribite:*
DEUS *FOR* *DEUS* *PAU* *DE* *IT*
CRAT *IT* *VR* *US*
US *ST* *SIB* *HOC* *TENUS* *MA*
MORE *CH* *NC* *IT* *IT*

Vivet

Call *ſe* *ſuſcipi* *ſunt*
Beſed *ſunt* *ſunt!*

Decor

75

115

Stimmig in allen Dingen so wie es in allem Buch überwinden und
hofft uns die maniesten was meisten überwinden in der Himm
zu wissen was die Dreyer anwesend sein und auf die
die die Himmliche Heiligkeit

Hier liegt ein Heiden: die mit dieser Welt um
geben:

Wie fromm, demüthig, Keusch in ihrem ganzen
Leben:

Dies stets erweisen hat: gebt, reiser, die
werden:

In gläub: daß die recht selb-reich
gewesen sein.

710

liefen und billigen Verkauf zu belegen
sind erlöblich, dessen Joseph Gumpel in Dresden,
H. Handgelehrte nach bey begebenen Golegen,
mit Abstattung pflichtigen Aferwant und ge-
brunden Erbbrüderung zu erweisen und zu
pflichten. In wie im übrigen Solange wir
sind in dieser Beabzigt sein, werden

Doro

Joseph Gumpel

Joseph Gumpel Postmeister
Scheinitz - Steing.

854.

